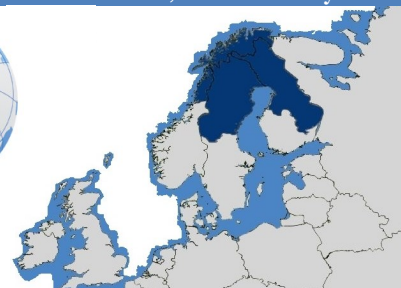

Info: www.nspa-network.eu
18/5-2015 [svensk översättning]

NSPA

Northern Sparsely Populated Areas

Den norra dimensionen av sammanhållning för hela EU

De nordliga glesbefolkade områdena, NSPA, utgör mindre än 0,5 % av EU:s befolkning på 10 % av EU:s landyta.

NSPA består i EU av Övre och Mellersta Norrland i Sverige samt norra och östra Finland samt därtill Nordnorge i EEA och är ett unikt och växande samarbete i norra Europa — i kärnan av det europeiska Arktis.

Enligt EU definieras glesbefolkade områden som områden med en befolkningstäthet under 12,5 invånare per kvadratkilometer. Områden med färre än 8 invånare/km² räknas som extremt glesbefolkade. NSPA inom EU har i snitt 5,1 invånare/km² (116 i snitt i EU som helhet).

Det finns fler glesbefolkade områden i Europa, men skalan för NSPA i termer av geografi, gleshet och avstånd till befolkningscentra tillför en extra dimension till fenomenet.

Hinder för NSPA att övervinna

NSPA har mycket specifika utmaningar att hantera.

1: Glesbefolkat

Få människor på stor yta betyder extra kostnader för infrastruktur samt offentlig, social och kommersiell service.

2: Avlägset

Avstånden inom regionen och till marknaderna samt bristande infrastruktur medför extra kostnader för kommunikationer samt för lokal, regional och extern handel.

3: Arktiskt

Kallt och svårt klimat och långa mörka nätter under långa vintrar leder till ökade kostnader för värme, belysning och att hålla vägar och vattendrag öppna.

4: Beroende av naturtillgångar

Stora naturresurser såsom mineraler (t ex 90 % av EU:s järnmalm), skogar, olja, gas, och vattenkraft innebär en sårbar näringslivsstruktur där intäkter från externa investerare och näringar ofta inte gynnar lokalsamhället.

5: Minskande, åldrande, mansdominerad befolkning

Allt detta i kombination med rationaliserade industrier, leder på många håll till minskande befolkning där unga, särskilt kvinnor, lämnar för utbildning och bättre jobb medan företagen har svårt att hitta utbildad arbetskraft. Rikedom på råvaror är inte detsamma som ett rikt samhälle.

Rättslig grund för extra EU-anslag till NSPA

Artikel 174 i EU:s grundfördrag lägger särskild vikt vid regioner med olika permanenta handikapp, såsom glesbefolkade områden. I protokoll 6 i anslutningsfördraget för Sverige och Finland erkänns också NSPA som särskilda, mycket glest befolkade områden i behov av särskild behandling på grund av extrema geografiska särdrag.

NSPA är därför erkänt av EU att ha särskilda allvarliga och permanenta svårigheter. EU:s struktur- och investeringsfonder avsätter av det skälet extra medel till de nordliga glesbefolkade regionerna i EU, d v s de svenska och finska regionerna inom NSPA.

En OECD-studie som ger en grund för regional tillväxt

Nätverket för NSPA har initierat en OECD-studie, att utföras 2015-2016, för att säkerställa att de regionala utvecklingsstrategierna i de 14 regioner som utgör NSPA, är så effektiva som möjligt samt i linje med EU:s strategier. På så sätt möjliggörs, med fortsatt anpassat stöd från EU, maximal regional tillväxt med mervärden för hela Europa.

OECD är ett välrenommerat forskningsorgan med global expertis och beprövade metoder för att bedöma och föreslå relevanta utvecklingsstrategier. Studien över NSPA är unik genom att omfatta en transnationell (makro-)region. Den har därför väckt uppmärksamhet nationellt, i EU samt hos länder över hela världen intresserade av resultaten.

NSPA behöver arbeta mer samman för att skapa gemensam innovation och OECD-studien är ett verktyg för det.

Frigöra NSPA:s regionala, innovativa potential

NSPA har redan, med stöd från EU, visat väsentliga framsteg som ett ledande innovativt område i Europa, med globalt unika center för tillväxt som banar väg framåt.

1: Fokuserade investeringar för Europa 2020 i NSPA

Det är viktigt för NSPA att med hjälp av OECD fokusera på regional tillväxt i linje med EU 2020-strategin och smart specialisering, baserat på fakta, kunskap och bästa praxis.

2: Expanderande kluster av smart specialisering

EU-stöd, tillsammans med nationella och regionala insatser har gett resultat, såsom innovation och specialisering, med skapandet av ledande kluster med världsledande kunskaper inom gruv- och skogsnäring, IT m m.

3: Använda befintliga hinder på innovativa sätt

Potential finns även i att använda det som ses som hinder på nya sätt; såsom världsledande biltestbanor i vinterteräng, Ishotellet, etablerande av rena, vinterkylda serverhallar och turism – t ex charterresor till jultomtens hem.

4: Pragmatism i den demografiska omställningen

NSPA ligger före i den demografiska utmaningen. Behovet av att tackla det ger också upphov till innovation, exempelvis är NSPA världsledande inom kunskap om e-hälsa.

5: Vända på kartan i ett globalt perspektiv

Till följd av bristen på kritisk massa vad gäller kapital och människor, finns det ett behov av mer stöd för processer på gång, som främjar en ekonomi grundad på globalt sammanlänkade innovativa människor i NSPA och det Europeiska Arktis – en av de mest intressanta regionerna i dagens värld.

NSPA
Northern Sparsely Populated Areas

Strong, Specific and Promising